

Protokoll fört vid Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) 2024-10-15

Tidpunkt: 10:30-12:00

Plats: Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Närvarande: se sidan 2 i protokollet

Dag för justering: 2024-10-16

Lena Josefsson
Vice ordförande

Astrid Kågedal
Ledamot

Närvarande:

Vice ordförande: Lena Josefsson (PRO)

Ledamöter: Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)
Astrid Kågedal (SPF Seniorerna)
Irene Svensson (SPF Seniorerna)
Marianne Rogell Eklund (PRO)
Sven-Eric Bergman (PRO)

Ersättare: Claes Tjäder (PRO)
Karin AM Månsson (PRO)
Karin C Månsson (SPF Seniorerna)
Marie-Louise Andersén (SKPF)
Monica André (SPF Seniorerna)
Suzanne Lindqvist (PRO)

Övriga: Sirpa Pyörre , adjungerad, representant
för (IKINUORET)

Förhinder:

Ordförande: Lena Hedquist (SPF Seniorerna)

Ledamöter: Gudrun Hammar (SKPF)
Margaretha Persson (SKPF)

Ersättare: Gerthrud Östlinder (SPF Seniorerna)
Inga Lundvall (SKPF)
Maivor Carlens (SPF Seniorerna)

Närvarande tjänstemän: Äldredirektör Patric Rylander,
äldreombudsman Margareta Ericson och administratör
Tina Jansheden.

Närvarande är också strateg Lina Ploug från
stadsledningskontoret.

1. Mötets öppnande

Vice ordförande Lena Josefsson (PRO) öppnar dagens sammanträde och hälsar alla välkomna.

Sammanträdet inleds med att hedra den nyligen bortgångna Helena Kivisaari som varit adjungerad representant för IKINUORET under många år. Ledamot Anders Lidbeck håller ett minnestal som avslutas med en tyst minut.

2. Genomgång av närvaro

Sekreterare noterar närvaro.

3. Val av protokolljusterare

Vice ordförande Lena Josefsson (PRO) utses att tillsammans med ledamot Astrid Kågedal (SPF Seniorerna) justera dagens protokoll.

4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Inga övriga frågor anmäls och dagordningen fastställs.

5. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna

Lina Ploug, strateg, stadsledningskontoret, informerar om Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna som tas upp till beslut av kommunfullmäktige i december.

Utgångspunkter för programmet är en demokratisk stad och en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling. Övergripande mål är att Stockholms stad är en jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism.

Fokusområden är kunskap och information, välfärd och service samt delaktighet och inflytande.

Samtliga förvaltningar och bolag ska arbeta för detta och nämnder och styrelser ansvarar för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i sina verksamheter. Bland annat ska särskild hänsyn tas till de grupper som har svårast att få sina rättigheter tillgodosedda.

Resultat och utmaningar i arbetet ska synliggöras i samband med ordinarie uppföljningsprocesser och särskilt fokus ska bland annat vara på äldre personers rättigheter.

KPR frågar om det kommer att förväntas mer att gå till domstol för att få sina rättigheter tillgodosedda.

Lina Ploug svarar att det inte finns något sådant syfte med handlingsplanen. Det finns ingen ambition att föra fram frågor kring lagstiftning utan det är en fråga för riksdag och regering.

KPR framför att de mänskliga rättigheterna gäller alla oavsett exempelvis ålder eller nationalitet. Det viktigaste är att i första hand ses som människa.

6. Processutvärdering av handlingsplan Äldrevänlig stad

Margareta Ericson, äldreombudsman, stadsledningskontoret, presenterar Äldrecentrums processutvärdering av implementeringen av handlingsplanen för Äldrevänlig stad.

Äldrecentrum har intervjuat fackförvaltningar, bolag, representanter från stadsledningskontoret och två stadsdelsförvaltningar. Resterande stadsdelsförvaltningar har svarat på frågor via en enkät.

Frågeställningar har bland annat varit organisation, planering, prioriteringar i arbetet, handlingsplanen som stöd och behov kring styrning.

Reflektion kring att begreppet äldrevänlig istället kan benämnas åldersvänlig för att vara mer inkluderande och passa alla individer samt inte leda tanken till endast äldreomsorg.

Arbetet har organiserats på olika sätt. Det uppfattas som bra att handlingsplanen finns men den kan behöva vara mer konkret. Önskemål om tydligare styrning och stöd från stadsövergripande nivå samt integrering i ordinarie styrsystem med indikatorer för uppföljning.

Utmanande områden är bland annat att nå ut till personer som upplever ofrivillig ensamhet, former för att involvera en bredare representation av äldre samt svårighet för stadsdelsförvaltningar att påverka lösningar för bostäder och stadsmiljö.

Arbetet med äldrevänlig stad organiseras ofta under äldreomsorgsavdelningarna trots att det inte endast handlar om äldreomsorgsfrågor.

Stadsdelsförvaltningarna önskar mer samverkan mellan fackförvaltningar samt öronmärkta medel.

Fortsatt kontinuerligt arbete behövs för att omsätta handlingsplanen i praktiken.

och planerar bland annat att involvera representanter från KPR i arbetet.

KPR frågar om Margareta har fått några innovativa förslag och inspiration från sina kontakter i andra städer och länder. Margareta erbjuder sig att berätta mer om detta och arbetet som har genomförts i staden vid ett senare tillfälle.

KPR framför att begreppet åldersvänlig riskerar att de äldre glöms bort men att det samtidigt är viktigt att inte vara för låsta till att dela in människor i grupper.

KPR frågar om WHO får återkoppling på arbetet. Margareta svarar att samtliga anslutna städer och kommuner ska rapportera till WHO.

7. Anmälan av protokolljustering KPR 2024-09-17

KPR efterfrågar information kring beaktande av hög ålder vid biståndsbedömning om särskilt boende.

Patric Rylander svarar att frågan finns med på listan över önskemål om kommande presentationer.

KPR efterfrågar svar på vad som hänt med hemtjänstpremien som beslutades under 2022.

Patric Rylander svarar att information skickats till frågeställaren men att information skickas till samtliga i KPR efter dagens sammanträde.

KPR efterfrågar ett tydliggörande kring fråga om servicehus ska finnas kvar eller inte och framför vikten av information kring detta.

Patric Rylander svarar att detta ytterst är en politisk fråga och hänvisar till skrivningar i budgeten. Anmälan läggs till handlingarna.

8. Anmälan av protokolljustering ÄN 2024-09-24

Anmälan läggs till handlingarna.

9. Genomgång av ärenden äldrenämnden 2024-10-22

- a. Ärende 7: Fördelning av statsbidrag i syfte att minska andelen timanställda

Dnr ALD 2023/226

Handläggare: Anders Håkansson

- b. Ärende 8: Remiss av motion om språklyft i äldreomsorgen
Dnr ALD 2024/251
Handläggare: Lena Alksten

KPR stöder förvaltningens synpunkter och förslag samt lämnar ett skriftligt yttrande. *Bilaga 1.*

- c. Ärende 9: Remiss av motion om införandet av projektet Matvänner för att minska social isolering bland stadens äldre
Dnr ALD 2024/256
Handläggare: Åsa Ahlsved

KPR stöder förvaltningens synpunkter och förslag samt lämnar ett skriftligt yttrande. *Bilaga 2.*

- d. Ärende 10: Remiss av motion om att inrätta en central oberoende instans för äldre och anhöriga att kunna lämna individuella synpunkter och klagomål inom äldreomsorgen
Dnr ALD 2024/254
Handläggare: Anki Ottenby och Erika Rödenhake

KPR stöder förvaltningens synpunkter och förslag men efterfrågar mer information kring hur den enskilde får kontakt med sin biståndshandläggare och hur äldreförvaltningen ser på hur detta praktiskt fungerar.

Patric Rylander föreslår en presentation kring detta och förslaget läggs till på listan över önskemål om presentationer.

- e. Ärende 11: Remiss av motion om hemtjänst utan onödig byråkrati
Dnr ALD 2024/250
Handläggare: Tove Bergek Fagerlund

KPR har inga synpunkter utan avvaktar den nya socialtjänstlagen.

- f. Ärende 12: Remiss av klimathandlingsplan 2030
Dnr ALD 2024/260
Handläggare: Eva-Lena Eirefelt

KPR frågar hur klimatförändringar kommer att påverka de äldre och vad det finns för beredskap för detta. KPR önskar en presentation om arbetet och frågan läggs till på listan över önskemål om presentationer.

- g. Ärende 13: Nytt dataskyddsombud för äldrenämnden
Dnr ALD 2024/297
Handläggare: Erika Cederlöf

KPR har inga synpunkter.

- h. Ärende 14: Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, kvartal 2 år 2024
Dnr ALD 2024/181
Handläggare: Ann-Charlotte Ohlsson

KPR har inga synpunkter.

10. Ordförandens information

Vice ordförande Lena Josefsson informerar om att Äldrecentrum har haft ett första möte för sitt nya seniorråd där representanter från KPR ingår.

11. Äldredirektörens information

Patric Rylander informerar om att majoritetens förslag till budget 2025 presenterades den 9 oktober. Fokus för äldreförvaltningen är bland annat det förebyggande arbetet. Arbeta med verksamhetsplan för 2025 pågår.

12. Äldreombudsmannens information

Margareta Ericson har kontakt med Institutet för mänskliga rättigheter för att se om de har möjlighet att komma till KPR för en presentation av rapporten Hemma är någon annanstans. I samband med att rapporten publicerades deltog Margareta i rundabordsamtal med bland annat forskaren Håkan Jönsson och flera andra inbjudna gäster. Rapporten har tidigare skickats ut per e-post till KPR.

Margareta har träffat riksdagsledamöter och höll då ett anförande på temat ett åldersvänligt Sverige. Även KPRs ledamot Anders Lidbeck deltog och talade om lokalproblem och demografi.

Margareta planerar tillsammans med Nordens välfärdscenter för en konferens för städer och kommuner i norden som är anslutna till WHO:s deklARATION för åldersvänliga städer. Margareta har bjudit in socialstyrelsen och folkhälsomyndigheten för att informera om arbetet med att ta fram en strategi för det förebyggande arbetet utifrån ofrivillig ensamhet.

13. Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Sekreterare Tina Jansheden